

«ПРОФІЛАКТИКА ШКІЛЬНОЇ ДЕЗАДАПТАЦІЇ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»

Консультація для батьків

Вступ до школи повністю перебудовує життя дитини. Вона потрапляє у нові соціальні умови. Змінюється звичайний спосіб її життя, з'являються нові стосунки, як з дорослими, так і з однолітками. Пов'язані з цим внутрішні особистісні кризи обумовлюються, насамперед, напруженням особистісних стосунків і неминучими у такій ситуації конфліктами. Адже пошук шляхів визнання часто призводить до помилкових вчинків, невдач, а відтак – до **підвищення тривожності**.

Тривожність, що посилюється, може сприяти формуванню таких стійких рис особистості, як невпевненість у своїх можливостях, занижена самооцінка, пасивність тощо. Дитина здебільшого перебуває у стані занепокоєння і боїться зробити щось не так. З огляду на такий емоційний стан гостро постає питання успішної адаптації дитини до школи. Така ситуація зазвичай супроводжується появою неадекватних механізмів пристосування, які називаються **шкільною дезадаптацією**.

Варіанти шкільної дезадаптації

1. *Дезадаптація — як невстигання.*

Причина — педагогічна занедбаність. Тут величезна провина дорослих, бо вони неухважні чи байдужі до того, як у дитини формуються навички і вміння.

2. *Дезадаптація як невміння дітей довільно регулювати свою поведінку, увагу, адекватно сприймати вимоги.*

Такі учні виконують завдання не за власною ініціативою, а внаслідок зовнішньої стимуляції (коли їх лають, змушують). Подібне виявляється в емоційних дітей, які відрізняються високою чутливістю, збудливістю, неадекватністю переживань і, відповідно, реакцій. Вони зосереджуються на своїх внутрішніх переживаннях, а отже, виконуючи завдання, припускаються безлічі помилок, неухважні, загальмовані. Це є наслідок сімейного

виховання — «вседозволеності», тобто діти прийшли до школи з дуже низьким рівнем вольової готовності.

3. *Деадаптація як невміння дітей увійти в темп шкільного життя.* Учні, які соматично ослаблені, часто стомлюються, невитримані. Вони пасують перед труднощами, значно недооцінюють свої можливості.

Тобто, проявами шкільної деадаптації є труднощі у навчанні, порушення у взаєминах з однокласниками, відмова дитини ходити до школи, симптоми соматичних захворювань.

Одним з головних чинників, що впливають на адаптацію дитини до умов шкільного навчання, є **правильне уявлення про школу**. Отже, до моменту вступу до школи дитина повинна мати уявлення про те, що її чекає і як відбувається навчання. І ще дуже важливо, щоб у дитини було **бажання вчитися**.

Для профілактики тривожності, а отже, і шкільної деадаптації, важливо **заздалегідь готувати дітей до шкільного життя**, обговорювати з ними можливі ускладнення, вчити конструктивно розв'язувати проблеми, які постають.

Важливо, щоб відомості про шкільне життя були зрозумілі дітям. Але ще важливіше створити такі умови, за яких діти змогли б «прожити» роль учня, відчувати і «приміряти» правила шкільного життя на себе. Тож у роботі з дітьми бажано використовувати не лише бесіди про школу, а й читання, розігрування казок, психологічні етюди, сюжетно – рольові ігри тощо. Така робота корисна, насамперед, тим, що вчить дитину розуміти емоції інших людей та керувати власними емоціями.

Через казку дошкільників легко ознайомити зі шкільними атрибутами, правилами поведінки, роллю вчителя у школі. Таким чином діти вчаться конструктивно взаємодіяти з іншими дітьми, поступатися за одних обставин і не поступатися за інших. Набуті комунікативні навички і знання значно полегшують у майбутньому адаптацію до нових умов.